

УДК 352

DOI <https://doi.org/10.32782/pdau.pma.2025.4.10>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Бондарчук Наталія Володимирівна,

доктор державного управління, професор,
завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування
Дніпровського державного аграрно-економічного університету
ORCID ID: 0000-0002-0418-5239

Сімонов Сергій Володимирович,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Дніпровського державного аграрно-економічного університету
ORCID ID: 0009-0000-9092-073X

У статті розглядається цифрова трансформація органів місцевого самоврядування як ключовий інструмент забезпечення сталого розвитку територіальних громад в Україні. Обґрунтовано актуальність теми у контексті поглиблення процесів децентралізації, зростання обсягу повноважень громад та підвищення очікувань населення щодо якості публічних послуг, особливо в умовах воєнних викликів і повоєнного відновлення. Проаналізовано стан цифрової трансформації за даними Індексу цифрової трансформації регіонів України, виявлено нерівномірність розвитку між областями та визначено основні фактори, що впливають на ефективність впровадження електронних сервісів, режиму «без паперів», ЦНАП, цифрової освіти та аналітичних платформ. У роботі акцентовано увагу на інституційній спроможності органів місцевого самоврядування, ролі технологічної інфраструктури та залученні громадян у процеси управління. Встановлено, що ефективна цифровізація сприяє підвищенню прозорості прийняття рішень, оптимізації використання ресурсів, зміцненню соціальної довіри та розвитку місцевої економіки. Водночас виявлено проблеми фрагментарного впровадження цифрових інструментів, дисбалансу між нормативно-правовою базою та технологічним потенціалом, а також низької цифрової компетентності персоналу. Запропоновано концептуальну модель цифрової трансформації, що передбачає поєднання трьох блоків: технологічної інфраструктури, інституційної спроможності та соціального виміру. Визначено напрями удосконалення, які включають розвиток локальних цифрових платформ, інтеграцію муніципальних сервісів, впровадження інструментів електронної демократії та забезпечення кібербезпеки. Результати дослідження свідчать, що цифрова трансформація органів місцевого самоврядування є стратегічним чинником підвищення ефективності публічного управління та забезпечення сталого розвитку територіальних громад.

Ключові слова: цифрова трансформація, місцеве самоврядування, сталий розвиток, електронні послуги, інституційна спроможність, публічне управління.

Bondarchuk Nataliia, Simonov Serhiy. DIGITAL TRANSFORMATION OF LOCAL GOVERNMENT BODIES AS A TOOL FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The article examines the digital transformation of local governments as a key tool for ensuring sustainable development of territorial communities in Ukraine. The relevance of the topic is substantiated in the context of deepening decentralization processes, increasing the scope of community powers, and increasing public expectations regarding the quality of public services, especially in the context of military challenges and post-war reconstruction. The state of digital transformation is analyzed according to the Digital Transformation Index of Ukrainian Regions, uneven development between regions is identified, and the main factors influencing the effectiveness of the implementation of electronic services, the “paperless” regime, ASCs, digital education, and analytical platforms are identified. The paper focuses on the institutional capacity of local governments, the role of technological infrastructure, and citizen involvement in governance processes. It is established that effective digitalization contributes to increasing transparency in decision-making, optimizing resource use, strengthening social trust, and developing the local economy. At the same time, problems of fragmented implementation of digital tools, imbalance between the regulatory framework and technological potential, as well as low digital competence of personnel were identified. A conceptual model of digital transformation was proposed, which involves a combination of three blocks: technological infrastructure,

institutional capacity and social dimension. Areas of improvement were identified, which include the development of local digital platforms, integration of municipal services, implementation of e-democracy tools and ensuring cybersecurity. The results of the study indicate that the digital transformation of local self-government bodies is a strategic factor in increasing the efficiency of public administration and ensuring the sustainable development of territorial communities.

Key words: digital transformation, local self-government, sustainable development, e-services, institutional capacity, public administration.

Вступ. Цифрова трансформація органів місцевого самоврядування є однією з передумов забезпечення сталого розвитку територій в сучасних умовах. Поглиблення процесів децентралізації, зростання обсягу повноважень громад та підвищені очікування населення щодо якості публічних послуг обумовлюють потребу у переосмисленні традиційних підходів до організації місцевого управління. В умовах воєнних викликів і повоєнного відновлення ця потреба набуває особливого значення, адже саме цифрові інструменти дозволяють громадам зберігати керованість, забезпечувати безперервність сервісів та підвищувати стійкість локальних систем управління.

Окрім того, цифровізація виступає важливим інструментом підвищення участі громадян у прийнятті рішень. Інклюзивні електронні механізми, такі як електронні петиції, бюджети участі, онлайн-звернення, сприяють формуванню довіри до влади, розширюють можливості громадян впливати на розвиток своєї території.

Попри впровадження електронних сервісів, розвиток цифрових інструментів комунікації та формальне розширення можливостей доступу громадян до інформації, практичний рівень прозорості залишається нерівномірним та фрагментарним. Значна частина органів публічної влади демонструє недостатню спроможність до систематичного розкриття даних, своєчасного інформування громадськості, а також до впровадження інструментів зворотного зв'язку, що відповідають вимогам сучасних стандартів демократичного врядування. Водночас низька інституційна культура інформаційної відкритості зумовлює виникнення комунікаційних бар'єрів, недовіру населення до органів влади та зниження ефективності прийняття управлінських рішень. Проблемним також залишається питання відсутності єдиної методики оцінювання рівня інформаційної прозорості та недостатня узгодженість дій між різними рівнями органів влади. Усе це обумовлює потребу у комплексному аналізі існуючого стану інформаційної прозорості та виробленні науково обґрунтованих підходів до її підвищення.

Матеріали і методи. Останні дослідження з питань цифрової трансформації органів місцевого самоврядування демонструють значний прогрес у розроб-

ці теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій. Так, вчені Бардах О. [1], Бородін Є. [2], Возняк Г. [3], Демиденко В. [4], Дульська І. [5], Євсюкова О. [6], Квітка С. [8], Піскоха Н. [7], Остапенко А. [9], Стороженко Л. [11] акцентують увагу на комплексному впровадженні цифрових інструментів, що включає розвиток технологічної інфраструктури, підвищення інституційних спроможностей та формування компетентностей посадовців. Проте потребує подальшого вивчення впливу цифрової трансформації на ефективність прийняття управлінських рішень, залученості громадськості, забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

Метою статті є комплексне дослідження процесу цифрової трансформації органів місцевого самоврядування в Україні та її вплив на сталий розвиток територіальних громад, визначення ключових проблем, а також обґрунтування ефективних інструментів, механізмів і напрямів удосконалення.

Результати. Вплив цифровізації на місцеве самоврядування виявляється у фундаментальній зміні способів їхньої роботи та комунікації з громадянами. Це сприяє інтеграції влади та громадянського суспільства [8; 10].

Хоча Україна робить значні кроки в рамках світового цифрового тренду, який трансформує публічне управління, більшість органів управління територіальних громад все ще покладаються на успадковані та застарілі технологічні системи. Це вимагає масштабної заміни інфраструктури, аби повністю реалізувати потенціал цифрової трансформації. Міністерство цифрової трансформації України щорічно публікує звіт, в якому розкрито Індекс цифрової трансформації регіонів України, який включає 8 основних блоків: 1) Інституційна спроможність; 2) Розвиток інтернету; 3) Розвиток ЦНАП; 4) Впровадження режиму «без паперів»; 5) Цифрова освіта; 6) Візитівка області; 7) Проникнення базових електронних послуг; 7) Галузева цифрова трансформація [7].

За даними дослідження, в середньому по Україні Індекс цифрової трансформації склав 0,497 бала. Серед лідерів 2024 року були Львівська (0,850), Дніпропетровська (0,844), Львівська (0,891) та Одеська (0,804) області. Розглянемо основні складові Індексу цифрової трансформації в табл. 1.

Таблиця 1

Складові Індексу цифрової трансформації регіонів України, 2024 рік

Область	Інституційна спроможність	Розвиток інтернету	Розвиток ЦНАП	Впровадження режиму без паперів	Цифрова освіта	Візитівка області	Проникнення базових е-послуг	Галузева цифрова трансформація	Індивідуальні проекти CDO
Вінницька	0,802	0,708	0,594	0,427	0,668	0,654	0,680	0,652	0,826
Волинська	0,603	0,772	0,613	0,674	0,642	0,790	1,000	0,664	0,710
Дніпропетровська	0,897	0,790	0,811	0,752	0,760	0,757	0,885	0,650	0,882
Донецька	0,341	0,174	0,250	0,172	0,534	0,288	0,526	0,297	0,00
Житомирська	0,183	0,732	0,473	0,248	0,438	0,291	0,680	0,327	0,290
Закарпатська	0,901	0,806	0,525	0,451	0,626	0,759	0,888	0,379	0,633
Запорізька	0,625	0,462	0,249	0,078	0,552	0,202	0,513	0,243	0,105
Івано-Франківська	0,790	0,674	0,532	0,301	0,352	0,763	0,680	0,357	0,356
Київська	0,733	0,782	0,593	0,430	0,582	0,686	0,720	0,431	0,384
Кіровоградська	0,503	0,438	0,408	0,134	0,468	0,486	0,728	0,359	0,384
Львівська	0,854	0,766	0,818	0,777	0,606	0,671	0,968	0,964	0,882
Миколаївська	0,327	0,680	0,275	0,237	0,322	0,763	0,706	0,292	0,000
Одеська	0,853	0,876	0,710	0,537	0,582	0,712	0,707	0,523	0,882
Полтавська	0,937	0,964	0,593	0,763	0,742	0,726	0,786	0,694	0,549
Рівненська	0,854	0,798	0,523	0,390	0,514	0,783	0,797	0,465	0,626
Сумська	0,714	0,812	0,456	0,229	0,520	0,421	0,697	0,407	0,371
Тернопільська	0,851	0,708	0,639	0,683	0,544	0,631	0,712	0,792	0,105
Харківська	0,491	0,514	0,571	0,543	0,900	0,940	0,982	0,553	0,571
Херсонська	0,775	0,382	0,374	0,203	0,574	0,507	0,665	0,407	0,648
Хмельницька	0,781	0,726	0,428	0,439	0,410	0,276	0,810	0,393	0,028
Черкаська	0,483	0,634	0,587	0,252	0,516	0,366	0,680	0,311	0,577
Чернівецька	0,769	0,982	0,521	0,328	0,532	0,398	0,818	0,402	0,028
Чернігівська	0,726	0,684	0,546	0,641	0,568	0,437	0,840	0,536	0,189

Джерело: [7]

На основі аналізу наведених даних можна сформулювати такі висновки щодо стану цифрової трансформації органів місцевого самоврядування в регіонах України. Так, рівень цифровізації суттєво різниться між областями. Найвищі показники спостерігаються у Полтавській, Дніпропетровській, Закарпатській та Чернівецькій областях, що свідчить про високий рівень інституційної спроможності, доступ до інтернет-інфраструктури та ефективне впровадження е-послуг. Найнижчі значення зафіксовані у Донецькій, Житомирській та Запорізькій областях, що обмежує можливості для цифровізації та доступність публічних послуг [7].

Також, констатовано, що області з високим рівнем організаційної та управлінської спроможності демонструють ефективніше впровадження цифрових сервісів і програм, таких як ЦНАП, електронні сервіси та берпаперовий режим. Це підкреслює важливість зміцнення інституційних механізмів на місцевому рівні для успішної цифрової трансформації. Для забезпечення рівномірного розвитку цифрової трансформації доцільно впроваджувати адресні програми підтримки слабших регіонів, включаючи інвестиції

в інфраструктуру, навчання персоналу та розвиток ЦНАП. Загалом, результати свідчать про необхідність комплексного підходу до цифрової трансформації органів місцевого самоврядування, який поєднує розвиток інфраструктури, підвищення компетентності кадрів та активізацію цифрових сервісів для забезпечення сталого розвитку громад [11].

Цифрова трансформація є пріоритетом для місцевого розвитку, оскільки вона виступає ключовим каталізатором економічного зростання та соціальної ефективності на регіональному рівні [1].

Її важливість зумовлена низкою факторів:

- цифрові ініціативи є джерелом економічного зростання, які приваблюють інвестиції, стимулюють розвиток стартап-екосистем та створюють висококваліфіковані робочі місця;
- впровадження цифрових інструментів сприяє ефективнішому управлінню та забезпечує мешканцям регіонів можливість свідомої та активної участі у процесах розвитку;
- активне висвітлення цифрових ініціатив місцевими медіа є критично важливим. Воно не лише відображає вплив технологій на життя та бізнес, але

й стимулює сприятливе інноваційне середовище, що приваблює талановитих фахівців.

Отже, цифрова трансформація органів місцевого самоврядування дедалі частіше розглядається як ключовий чинник забезпечення сталого розвитку територіальних громад оскільки формує нові можливості для підвищення якості публічного управління, раціоналізації використання ресурсів і зміцнення довіри населення до влади. Сучасні виклики пов'язані з нестабільністю соціально-економічного середовища, наслідками збройної агресії, трансформації ринку праці та прискоренням технологічного прогресу, актуалізують потребу у переосмисленні ролі місцевої влади у створенні цифрової екосистеми розвитку. Органи місцевого самоврядування, виконуючи функції забезпечення базових публічних послуг, зайнятості, соціальна інтеграції та інфраструктурної модернізації, перебувають у центрі процесів, що визначають довгострокову стійкість громад. Саме тому цифровізація управлінських процедур, сервісів та стратегічного планування не лише модернізує адміністративні процеси, а й визначає здатність громад адаптуватися до кризових змін, оптимізувати розподіл ресурсів і запроваджувати інноваційні моделі розвитку.

Проблемним аспектом цифрової трансформації залишається дисбаланс між технологічними можливостями, нормативно-правовою спроможністю та інституційною зрілістю органів місцевого самоврядування. У більшості громад цифровізація відбувається фрагментарно, без системної архітектури, що ускладнює узгодження даних, інтеграцію сервісів та формування єдиної політики управління інформаційними потоками. Відсутність достатніх фінансових ресурсів, нерівномірність цифрової інфраструктури та низька цифрова компетентність персоналу, поглиблюють проблему, створюючи ризики уповільнення трансформаційних процесів у контексті повоєнного відновлення. Такі бар'єри можуть стати одним із визначальних факторів, що стримують модернізацію місцевого розвитку, підривають конкурентоспроможність окремих територій і ускладнюють доступ населення до якісних публічних послуг.

Впровадження новітніх цифрових рішень у діяльність органів місцевого самоврядування має відбуватися лише у поєднанні з надійними механізмами кібербезпеки. Це вимагає розробки протоколів захисту даних та постійного моніторингу потенційних загроз. Лише такий збалансований підхід, який поєднує інновації цифрової трансформації зі стійкістю та безпекою функціонування, забезпечить сталий розвиток муніципальної влади та ефективне служіння громаді. Необхідна чітка стратегія, яка має визначити пріоритети розвитку, забезпечуючи оптимальний розподіл ресурсів між поточною експлуатаційною діяльністю та інноваційною експериментальною практикою [4].

Разом з тим цифрова трансформація створює підґрунтя для переходу до моделі управління, яка орієнтована на дані, що передбачає перехід від реактивних рішень до прогностичної аналітики та довгострокового ресурсного планування. Це сприяє зміцненню спроможності громад ухвалювати управлінські рішення, які враховують сценарні варіанти розвитку ризику та соціально-економічні наслідки. У цьому контексті набуває значення формування цифрових платформ прийняття рішень, що поєднують відкриті дані, інформаційні реєстри, інструменти громадської участі та сервіси взаємодії між владою бізнесу і громадянами.

З огляду на це доцільно запропонувати узагальнену модель цифрової трансформації місцевого самоврядування, що ґрунтується на концепції багаторівневої управлінської адаптації. Умовно її можна подати як поєднання трьох основних блоків: 1) технологічної інфраструктури (цифрова інтеграція процесів, електронні реєстри, аналітичні модулі); 2) інституційної спроможності (нормативні процедури, компетентнісний потенціал, управлінські стандарти); 3) соціального виміру (залучення громадян, цифрова доступність, комунікаційні практики). Їхня взаємодія формує синергетичний ефект, що виявляється у підвищенні ефективності послуг, прозорості прийняття рішень та здатності громади формувати довгострокові стратегії розвитку. У таблиці 2 подано ключові елементи трансформації за напрямками впливу на сталий розвиток.

Таблиця 2

Взаємозв'язок цифрової трансформації та індикаторів сталого розвитку громади

Компонент цифрової трансформації	Управлінський ефект	Вплив на сталий розвиток
Електронні публічні послуги	Скорочення часу та витрат на адміністративні процедури	Підвищення доступності, зменшення корупційних ризиків
Дані і аналітика	Оптимізація рішень, прогнозування потреб громади	Раціональне використання ресурсів
Цифрові комунікації	Підвищення участі громадян	Зміцнення соціальної довіри
Кібербезпека	Захист інформаційних активів	Стійкість соціально-економічних процесів

Джерело: розроблено авторами

Окремої уваги потребує питання формування локальних цифрових систем, що передбачають інтеграцію муніципальних сервісів, відкритих даних, інструментів електронної демократії та сервісів для бізнесу. Їхнє впровадження сприяє переходу від моделі «електронної адміністрації» до концепції «цифрової громади», де технології стають не лише інструментом покращення сервісів, але й каталізаторами економічної активності, інноваційної взаємодії та підвищення якості життя. Інституційної новизною такої моделі є поєднання управлінських функцій з компонентами екосистемного розвитку, який передбачають співтворення рішень, партнерства, крос-секторальну взаємодію та гнучкі механізми адаптації.

Отже, подальший розвиток цифрової трансформації потребує не окремих проєктних заходів, а створення внутрішньої моделі цифрової стійкості громад. Тобто така модель повинна враховувати здатність громади підтримувати безперервність сервісів у кризових ситуаціях, забезпечувати кіберзахист, зберігати цілісність даних і забезпечувати адаптацію управ-

лінських рішень на основі алгоритмічної аналітики. У цьому контексті слід сформувати новий рівень публічного управління цифровими ризиками. Це, у свою чергу, потребує розробки спеціальних методик оцінювання вразливості муніципальних інформаційних систем.

Висновки. Цифрова трансформація органів місцевого самоврядування є ключовим інструментом забезпечення сталого розвитку територіальних громад, оскільки створює умови для підвищення ефективного управління, доступності публічних послуг та залучення громадян до процесів прийняття рішень.

Для підвищення ефективності цифрової трансформації доцільно впроваджувати комплексні підходи, що передбачають розвиток технологічної інфраструктури, зміцнення інституційної спроможності органів влади та активне залучення громадян. Необхідне формування єдиної стратегії цифрової стійкості громад, яка забезпечує безперервність сервісів у кризових ситуаціях, інтеграцію даних та безпеку інформаційних систем.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бардах О. Цифрова трансформація взаємодії влади та бізнесу: орієнтація на результат. Аспекти публічного управління. 2020. Т. 8. № 1 (SI). URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/745> (дата звернення: 19.09.2025).
2. Бородин Є., Піскоха Н., Демошенко Г. Проблеми і переваги цифровізації місцевого самоврядування. Аспекти публічного управління. 2021. № 9(4). С. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.15421/152141> (дата звернення: 19.09.2025).
3. Возняк Г., Харчев О. Цифрові технології та їхня роль у реалізації управлінських рішень на локальному рівні. Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві. 2024. № 4(54). С. 80–89. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.4.54.2024.580> (дата звернення: 19.09.2025).
4. Демиденко В. Цифрова трансформація та амбідекстерність муніципальної влади: міжнародні тренди та національні особливості. Філософські та методологічні проблеми права. 2025. № 1 (29). С. 67–76. DOI: [10.33270/02252901.8](https://doi.org/10.33270/02252901.8) (дата звернення: 19.09.2025).
5. Дульська І.В. Цифровізація територіальних громад України під час війни: інституційні аспекти децентралізації. Суспільні трансформації: міждисциплінарний аспект. 2024. № 1–2. С. 29–49. <https://doi.org/10.15407/socium2024.01-02.029> (дата звернення: 19.09.2025).
6. Євсюкова, О. В. Цифрова спроможність територіальних громад в Україні: проблеми та перспективи. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 6. <http://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.6.1> (дата звернення: 19.09.2025).
7. Індекс цифрової трансформації регіонів України підсумки 2024 року. Міністерство цифрової трансформації України. 28 с. URL: <https://backend.hromada.gov.ua/storage/uploads/files/research/indeks-cifrovoyi-transformaciyi-regioniv-ukrayini-pidsumki-2024-roku/%D0%86%D0%9D%D0%94%D0%95%D0%9A%D0%A1%202024%202%201.pdf> (дата звернення: 19.09.2025).
8. Квітка С. Цифрові трансформації як сучасний тренд періодичного циклу розвитку суспільства. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. Спецвипуск. 2020. С. 131–134. <http://doi.org/10.36.030/2664-3618-2020-si-131-134> (дата звернення: 19.09.2025).
9. Остапенко А.М. оцінка ефективності цифровізації управлінських процесів сталого розвитку територіальних громад Миколаївської області. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3(54). С. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-14> (дата звернення: 19.09.2025).
10. Піскоха, Н. Цифрова трансформація місцевого самоврядування: визначення поняття та напрямків утворення цифрових громад. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 9(6). С. 39–45. <https://doi.org/10.15421/152168> (дата звернення: 19.09.2025).
11. Стороженко Л., Блінда А. Цифрова трансформація як інструмент модернізації державного сектору. *Публічно-управлінські та цифрові практики*. 2025. Вип. 2(5). С. 117–125. DOI: [10.31673/2786-7412.2025.029265](https://doi.org/10.31673/2786-7412.2025.029265) (дата звернення: 19.09.2025).

REFERENCES:

1. Bardakh, O. (2020). Tsyfrova transformatsiia vzaiemodii vlady ta biznesu: oriientsiia na rezultat [Digital transformation of interaction between government and business: result-oriented approach]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. Vol. 8(1 SI). URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/745>. (accessed: 19.09.2025).
2. Borodin, E. Piskokha, N. Demoshenko, G. (2021) Problemy i perevahy tsyfrovizatsiui mistseвого samovryaduvannya [Problems and advantages of digitalization of local self-government]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. No. 9(4). P. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.15421/152141> (accessed: 19.09.2025).
3. Voznyak, H. Kharchev, O. (2024) Tsyfrovi tekhnolohiyi ta yikhnya rol' u realizatsiui upravlins'kykh rishen' na lokal'nomu rivni [Digital technologies and their role in the implementation of management decisions at the local level]. *Sotsial'no-ekonomichni vidnosyny v tsyfrovomu suspil'stvi*. № 4(54). P. 80–89. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.4.54.2024.580> (accessed: 19.09.2025).
4. Demidenko, V. (2025). Tsyfrova transformatsiia ta ambideksternist munitsypalnoi vlady: mizhnarodni trendy ta natsionalni osoblyvosti [Digital transformation and ambidexterity of municipal government: international trends and national features]. *Filosofski ta metodolohichni problemy prava*. Vol. 1(29). P. 67–76. DOI: 10.33270/02252901.8. (accessed: 19.09.2025).
5. Dul'ska, I.V. (2024) Tsyfrovizatsiia terytorialnykh hromad Ukrainy pid chas viiny: instytutsiini aspekty detsentralizatsii [Digitalization of territorial communities in Ukraine during war: institutional aspects of decentralization]. *Suspilni transformatsii: mizhdytsyplynarnyi aspekt*. № 1–2. P. 29–49. <https://doi.org/10.15407/socium2024.01-02.029>. (accessed: 19.09.2025).
6. Yevsiukova, O.V. (2021). Tsyfrova spromozhnist terytorialnykh hromad v Ukraini: problemy ta perspektyvy [Digital capacity of territorial communities in Ukraine: problems and prospects]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. № 6. <http://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.6.1>. (accessed: 19.09.2025).
7. Ministerstvo tsyfrovoyi transformatsii Ukrainy (2024). Indeks tsyfrovoyi transformatsii rehioniv Ukrainy: pidsumky 2024 roku [Index of digital transformation of Ukrainian regions: results of 2024]. Kyiv: MDTU. URL: <https://backend.hromada.gov.ua/storage/uploads/files/research/indexs-cifrovoyi-transformatsii-regioniv-ukrayini-pidsumki-2024-roku/%D0%86%D0%9D%D0%94%D0%95%D0%9A%D0%A1%202024%202%201.pdf>. (accessed: 19.09.2025).
8. Kvitka, S. (2020). Tsyfrovi transformatsii yak suchasnyi trend periodychnoho tsyklu rozvytku suspilstva [Digital transformations as a modern trend of the periodic cycle of societal development]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*. P. 131–134. <http://doi.org/10.36.030/2664-3618-2020-si-131-134>. (accessed: 19.09.2025).
9. Ostapenko, A.M. (2025). Otsinka efektyvnosti tsyfrovizatsiui upravlins'kykh protsesiv staloho rozvytku terytorial'nykh hromad Mykolayivs'koyi oblasti [Assessment of the efficiency of digitalization of management processes of sustainable development of territorial communities of Mykolaiv region]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*. № 3(54). S. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-14>. (accessed: 19.09.2025).
10. Piskokha, N. (2021). Tsyfrova transformatsiia mistseвого samovri aduvannya: vyznachennia poniattia ta napriamky utvorennia tsyfrovyykh hromad [Digital transformation of local self-government: definition of the concept and directions of digital community formation]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. № 9(6). P. 9–45. <https://doi.org/10.15421/152168>. (accessed: 19.09.2025).
11. Storozhenko, L. Blinda, A. (2025). Tsyfrova transformatsiia yak instrument modernizatsii derzhavnoho sektoru [Digital transformation as a tool for public sector modernization]. *Publichno-upravlinski ta tsyfrovi praktyky*. № 2(5). 3. 117–125. DOI: 10.31673/2786-7412.2025.029265. (accessed: 19.09.2025).